

TASVIR SAN'ATI TA'LIMIDA IJOD

Andijon Davlat Pedagogika instituti “Tasviriy san’at va musiqa ta’limi” kafedrasi stajiyor o’qituvchisi Boltaboyev Ilhomjon G’anijon O’g’li

Annotatsiya: Maqolada o‘rganilayotgan o‘qituvchilarning tasviriy san’at ta’limida ijodkorlik tushunchasini qanday tushunishlari, o‘qituvchilarning ijodkorligi va o‘quvchilarining ijodkorligi haqidagi fikr va qarashlari natijalari keltirilgan. Ushbu tadqiqotning maqsadi tasviriy san’at ta’limida o‘qituvchilar o’z ishlarini yaxshilash va tasviriy san’at ta’limida o‘quvchilarning ijodkorligini oshirish uchun qanday faoliyat, strategiya va usullardan foydalanishlarini aniqlashdir. Tadqiqotga 30 nafar boshlang‘ich mактабning I sinfdan IX sinfgacha o‘qituvchilari jalb etilgan.

Tayanch so‘zlar: ijodkorlik, o‘qituvchi, tasviriy san’at ta’limi, o‘quvchi

Annotation: The paper present results of investigated teacher’s opinions how they understand theconcept of creativity in Visual Art Education, and opinions and views about their creativity asteachers and creativity of their students. The aim of this study is to find out which activities,strategies and methods teachers use in Visual Art Education to improve their work and toimprove creativity of students in Visual Art Education. In the research are included 30 teachers from I to IX grade in primary schools.

Key words: creativity, teachers, visual art education, students

Аннотация : В статье представлены результаты исследования мнений учителей о том, как они понимают концепцию творчества в изобразительном художественном образовании, а также мнений и мнений об их творчестве учителей и творчестве их учеников. Целью данного исследования является выяснить, какие действия,

стратегии и методы используют учителя в визуальном художественном образовании, чтобы улучшить свою работу и улучшить творческие способности учащихся в изобразительном художественном образовании. В исследование включены 30 учителей с I по IX классы начальных классов.

Ключевые слова: творчество, учителя, изобразительное искусство, учащиеся.

Ijodkorlik tushunchasi Biz kundalik hayotimizda ijodkorlik so'zidan foydalanamiz, bu so'zdan foydalanib, so'zning ma'nosini tushunganimizdan so'ng, biz ijodkorlik nima ekanligini va qanday tan olish kerakligini biladigan ba'zi fikrlarga ega bo'lamiz. Biz ijodkor o'qituvchi, ijodiy talabalar, ijodiy ijodiy ish va hokazo atamalarni qo'llaymiz. Buni qayd etsak, ijodkorlik nima ekanligini tushuntirish juda osondek tuyuladi. Ammo biz ijodkorlikni aniqlash va tushuntirishimiz kerak bo'lganda, bu oson emas.

O'tmishda ko'plab tsivilizatsiyalar ilhomga, o'ziga xoslikka yuqori baho beradi, bu odamlar ijodkorlikni rivojlantiruvchi narsa sifatida topadigan ma'nodir. Ijodkorlik bo'yicha empirik tadqiqotlar 19-asrning 20-yillari boshlarida boshlangan. Kraftning so'zlariga ko'ra, empirik tadqiqotlarda to'rtta asosiy an'analar mavjud: "psikanalitik an'ana (jumladan, Freydning ijodni drayvlarning sublimatsiyasi sifatida muhokama qilish va Vinnikotning ijodkorlikni inson tabiatining markaziy va ichki qismiga aylantiradigan rivojlanish bo'yicha ishlari), kognitiv an'ana (Galtonning ishidan kelib chiqqan). va shu jumladan Mednikning assotsiatsiya jarayonini o'rganishi va Gifordning g'oyalar va mahsulotlarning turli xil ishlab chiqarishini o'rganishi), bixeviuristik an'ana (jumladan, Skinnerning xatti-harakatlar repertuaridagi tasodifiy mutatsiyalar haqidagi muhokamasi), gumanistik an'ana (jumladan,

Rojers, Mey va Maslou, munozaralarga e'tibor qaratildi. o'z ichki ehtiyojlari va imkoniyatlariga mos keladigan o'zini o'zi anglaydigan shaxs haqida)"

Adabiyotda biz ijodkorlikning turli ta'riflarini topishimiz mumkin. Ijodkorlik tushunchasini tadqiq qilish jihatlariga qarab farqlar yuzaga keladi. Ijodkorlik kontseptsiyasiga oid sharhlarni izlash ushbu ta'riflardagi farqlarni va qaysi jihatlar ko'rib chiqilganligini yaxshiroq tushunishga imkon beradi. 1950-yildan boshlab ijodkorlikni dastlabki bosqichda o'rganishga alohida e'tibor qaratilgan bo'lib, bu falsafiy jihatlar shaxs va uning iqtidori, shaxsning shaxsiyati va ijodkorligi, shaxs ongi va ijodkorligi, bilish va ijodkorlik, ijodkorlikni rag'batlantirish o'rtasidagi o'zaro ta'sirga javob topish va tushuntirishga harakat qiladi. . 1980 yildan so'ng ijodkorlik bo'yicha tadqiqotlar tadqiqotning ijtimoiy falsafiy tomoniga qaratilgan bo'lib, tadqiqotchilar ijodkorlikning rivojlanishiga ijtimoiy tizimlarning ta'siriga javob topishga harakat qilmoqdalar.

Muhim qismi ijodkorlik sohasidagi tadqiqotlar ta'limdagи ijodkorlikka qaratilgan. O'rganilayotgan barcha bu javoblar orasida bolalar ijodiyotini aniqlash masalasi ham juda muhimdir. Ko'pgina mualliflar bu hodisani ajratib ko'rsatishadi, ular uchun ijodkorlik insonning jamiyatda yangi narsa yaratishiga yoki shu paytgacha noma'lum bo'lган narsani yaratishiga qarab turli xil qiymatlarga ega. Masalan, bolalar o'sha vaqtgacha bolalar uchun noma'lum tarzda qandaydir tasviriy san'at asarini yaratadilar, shuning uchun odam o'sha paytgacha jamiyat uchun noma'lum bo'lган yangi mahsulot, yangi echim, badiiy asar yaratish bilan bir xil emas. Ushbu maqola muallifi ta'limdagи ijodkorlik va ijodkorlikning ta'riflari bo'yicha tadqiqotlar va adabiyotlarni to'liq tahliliy tahlil qilish va tahlil qilish niyatida emas. Ushbu muammolarga tahdid solayotgan jiddiy tadqiqotchilarning juftligiga

e'tibor berib, maqola muallifi o'quvchiga beradi. Ushbu tadqiqot ishida ko'rib chiqilgan asosiy tushunchalarining qisqacha izohi. Shu sababli quyidagi ta'riflar berilgan: Ijodkorlik - "asl va g'ayrioddiy g'oyalarni ishlab chiqarish yoki yangi yoki tasavvur qilish qobiliyati" (Kembrij Akademik Kontent Lug'atidan "ijodkorlik" ta'rifi © Cambridge University Press) Lovelesga ko'ra: "Foydali. Ijodkorlikka qarashning usuli - uni odamlar va jamoalarning xususiyatlari, ijodiy jarayonlar, sub'ektlar va kengroq ijtimoiy va madaniy kontekstlarning o'zaro ta'siri sifatida ko'rib chiqish. Ijodkorlikni quyidagi besh xususiyatni birlashtirgan holda tasvirlash mumkin: tasavvurdan foydalanish; moda yaratish jarayoni; maqsadlarga intilish; o'ziga xoslikni izlash; va qadriyatlarni hukm qilish".

FOYDALANILADIGAN ADABIYOTLAR:

Mary Ann Stankiewicz: Developing visual arts

Pero Formica: Innovations and the arts